

Ref. Mål M 1828-18, Domare 2:5

**GRÄNSÄLVSKOMMISSIONENS YTTRANDE TILL NATURVÅRDSVERKETS ANSÖKAN
OM DELVIS ÅTERKALLELSE AV TILLSTÅND MEDDELAT AV
GRÄNSÄLVSKOMMISSIONEN FÖR GRUVVERKSAMHET I TAPULI OCH
ANRIKNINGSVERK I KAUNISVAARA, PAJALA KOMMUN**

Finsk-svenska gränsälvscommissionen får lämna följande synpunkter.

Gränsälvscommissionen vill inledningsvis framföra att recipienten till Kaunis Iron AB:s gruvverksamhet i Pajala kommun är Muonio älv, vilken utgör riksgräns mellan Sverige och Finland och innefattas av gränsälvsöverenskommelsen mellan Sverige och Finland. Denna överenskommelse baserar sig på två gränsvattenkonventioner inom FN och definierar principerna för gränsvattensamarbete.

Syftet med överenskommelsen är att främja gränsöverskridande samarbete i vatten- och fiskefrågor, och avser trygga en jämlik användning av gränsälvarna på ett sådant sätt som främjar gränsbygdens intressen. Avsikten med denna internationella konvention är också att motverka översvämnings- och miljöskador. I tillståndsprocesser ska Muonio älv betraktas som ett internationellt vattendistrikt. De principer och mål som är inskrivna i FN:s gränsvattenkonventioner och Finsk-svenska gränsälvsöverenskommelsen ska uppmärksammas.

Muonio älv hör till Torne-Muonio älvars älvsystem och är ett Natura 2000-objekt både i Sverige och Finland. Vattendraget är ett mycket viktigt förnygringsområde bl.a. för den vilda laxen och den utan jämförelse största producenten av vild lax i hela Östersjöområdet. Älvsystemet är tillika ett de mest påverkade stora vattensystemen i Skandinavien.

Gränsälvscommissionen har tagit del av Naturvårdsverkets ansökan och konstaterar att det kan ifrågasättas om befintligt miljötillstånd för gruvverksamheten är tillräckligt omfattande till djup och innehåll. Kommissionen konstaterar framför allt att tillståndet inte prövats mot EU:s art- och habitatsdirektiv eller reglerna för Natura 2000, och inte heller är konformt med regelverket enligt EU:s ramdirektiv för vatten.

Kommissionen noterar likaså att de villkor som uppställts i tillståndet med avseende på ekonomisk säkerhet för täckande av kostnader för efterbehandling av gruvverksamheten understiger de kostnadsnivåer som anges i de oberoende konsultrapporter som framtagits på uppdrag av Northland Resources AB:s konkursbo.

Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv är gruvverksamheten i Kaunisvaara av mycket stor betydelse för Pajala kommun och för hela länet. En hållbar gruvverksamhet möjliggör en långsiktig positiv ekonomisk och social utveckling i hela länet och skapar viktiga arbetstillfällen och tillväxt såväl i Pajala som i Tornedalen som helhet. Kommissionen vill dock betona att en hållbar gruvverksamhet också förutsätter att verksamheten är hållbar ur ett miljömässigt

perspektiv och att de miljövillkor som ska gälla motsvarar de höga krav som ställs på miljöfarlig verksamhet i allmänhet. Torne-Muonio älvsystem är unikt i ett europeiskt perspektiv och dess höga miljömässiga status måste säkerställas.

Timo Jokelainen
ordförande

Johan Antti
vice ordförande

FÖR KÄNNEDOM

Länsstyrelsen i Norrbotten
Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland
Kiruna kommun
Pajala kommun
Övertorneå kommun
Haparanda kommun
Kolari kommun
Pello kommun
Ylitornio kommun
Torneå stad